

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Fotografie Pavla Zámarského

Duben 1974

10 LET JEDNOTNÉHO KLUBU PRACUJÍCÍCH

10 LET SOCIALISTICKÉ KULTURY

DVACET LET HRANICKÉ CEMENTÁRNY

14. dubna 1974 uplyne dvacet let od zahájení provozu HRANICKÉ CEMENTÁRNY a tím i trvání národního podniku Hranická cementárna a vápenice.

Toto výročí je vhodnou příležitostí seznámit hranickou veřejnost s výsledky práce tohoto podniku a také aspoň krátce vzpomenout obětavou práci těch, kteří se o ně zasloužili.

PRVNÍ IMPULS k postavení cementárny v Hranicích se datuje už z r. 1930. Tehdy z důvodu stavebních, regulačních, dopravních a zdravotních rozhodl magistrát města Prahy o zastavení provozu Podolské cementárny v Praze a přenést její výrobu na jiné místo. Za nejvhodnější byly považovány HRANICE, a to hned z několika důvodů:

- ◆ bohaté ložisko devónského vápence,
- ◆ poloha města — hlavní železniční tah a důležitá křižovatka,
- ◆ blízkost uhelné pánve,
- ◆ možnost získání pracovních sil.

Teprve osvobození naší vlasti Sovětskou armádou je signálem k uskutečnění připravovaného plánu. Naše republika potřebuje zacelit své rány, vybudovat moderní průmysl, potřebuje stavební hmoty, především CEMENT. Zkoumají se možnosti dovozu cementu ze zahraničí, zpracovávají se různé alternativy výstavby. Pro stavbu v Hranicích se ozývají hlasy pro i proti. Projevují se obavy, aby nebylo narušeno bezprašné klima města vzhledem k sousedním lázním, aby odstřely nepoškodily léčivé prameny a nebyla narušena přírodní rezervace. Nakonec však vítězí skutečná realita — potřeba cementu, bez kterého nelze vybudovat materiálně technickou základnu těžkého průmyslu. Po Vítězném únoru se roztočila kola na plné obrátky. 9. července 1949 vydává tehdejší mistr průmyslu GUSTAV KLIMENT zřizovací listinu nového národního podniku Hranická cementárna a vápenice v Hranicích.

Dosud klidné zákoutí Skalky ožívá ruchem stavebních strojů. Byla zahájena STAVBA PRVNÍ PĚTILETKY, začíná významný rozvoj výroby stavebních hmot v Hranicích.

14. dubna 1954 přijíždí do Hranic prezident Československé republiky Antonín ZÁPOTOCKÝ, aby slavnostně zahájil provoz tehdy nejmodernější cementárny ve střední Evropě. Postupem doby se do podniku začleňují vápenické závody a v roce 1963 se uvádí do provozu nově vybudovaný závod na výrobu azbestocementových trub a vlnité krytiny (VOT) v Hranicích. Dnes tvoří podnik celkem 7 závodů:

- ◆ cementárna, (HC)
- ◆ závod na výrobu azbestocementových trub (VOT),
- ◆ vápenka Přerov,
- ◆ vápenka Tlumačov, okres Gottwaldov,
- ◆ vápenka Měrotín, okr. Olomouc,
- ◆ vápenka Bohdíkov, okr. Šumperk,
- ◆ vápenka Vápenná, okr. Šumperk
(vápenka Černotín byla organizačně začleněna do hranické cementárny).

Všechny tyto závody, které tvoří n. p. Hranická cementárna a vápenice každým rokem, ve své dvacetileté historii takřka úspěšně, plní stanovený plán. Podnik jako celek dosáhl několik opravdu vynikajících výsledků. Vezmeme-li v úvahu, že například rok od zahájení provozu získala cementárna v roce 1955 titul VZORNÝ EXPORTNÍ ZÁVOD za vysoce hodnotný cement, který jsme tehdy

vyvázeli do Kanady, je důkazem, že mladý kolektiv se snažil dát veškerý svůj um ve prospěch rozvíjejícího se průmyslu stavebních hmot. Podnik v dalších letech získává několikrát v soutěži o nejlepší podnik v resortu RUDÝ PRAPOR, různá čestná uznání, RUDOU STANDARTU generálního ředitele VHJ apod. Velmi čestné umístění ve své dvacetileté historii dosáhl podnik v posledních pěti letech. Svědčí o tom vyznamenání, kterého se mu dostalo, RUDÝ PRAPOR ministerstva a ústředního výboru odborového svazu, který byl podniku udělen v roce 1960, pak v roce 1964, získává podnik HCV znovu v roce 1969 za nejlepší hospodářské výsledky v resortu, v roce 1971 a 1972 získává RUDOU STANDARTU generálního ředitele a v roce 1973 se znovu RUDÝ PRAPOR ministerstva a Českého výboru odborového svazu pracovníků ve stavebnictví a ve výrobě stavebních hmot vrací do Hranic.

Hranická cementárna za posledních pět let vyrobila nad státní plán skoro 40.000 tun cementu a 48.000 tun slínku, jako základního polotovaru pro výrobu cementu nad stanovený plán. Každým rokem zásluhou cílevědomého rozvíjení iniciativy pracujících jsou úspěšně plněny další ukazatele státního plánu jak ve výrobě azbestocementového zboží, tak ve výrobě vápen. Souběžně s tím jsou důsledně plněny kvalitativní ukazatele plánu.

Podnik se v průběhu období stal také střediskem výchovy cementářských odborníků. V závodě čerpají vědomosti zahraniční experti a naproti tomu nejlepší pracovníci cementárny zaučují pracovníky nově postavených závodů v jiných socialistických zemích. V současné době pracují odborníci HCV v Mongolské socialistické republice a v Afganistanu.

Vizitkou prosperity podniku není jen dobré plnění ukazatelů stanovených plánem hospodářského rozvoje, ale také úroveň péče o pracující. Pro naše zaměstnance jsme v roce 1973 koncepčně dořešili výstavbu podnikového rekreačního střediska na Prostřední Bečvě, kde vedle pěti prostorných zděných chat jsme vystavěli velkou společenskou budovu s moderním zařízením, takže dnes mohou trávit naši pracující svou zaslouženou dovolenou v prostředí, kde o ně bude všestranně postaráno. Mimoto podniková odborová organizace spolu s podnikem pravidelně organizují rekreaci vyhodnocených pracovníků u Černého moře v Bulharsku a v rekreačním centru stavbařů v Ulcinju v Jugoslávii. Ročně se tak může v rámci podniku rekreovat více jak 700 zaměstnanců a jejich rodinných příslušníků.

Značná pozornost je věnována stabilizaci pracovníků a vytváření předpokladů pro perspektivu mladým zaměstnancům. Především pro ně bylo za posledních pět let věnováno skoro jeden a půl miliónu korun jako příspěvek na družstevní a individuální bytovou výstavbu.

Skutečnost, že podnik HCV stanul v rámci VHJ na přední místo při hodnocení docílených výsledků není samo sebou. Přes náročný provoz, jakým je výroba stavebních hmot, pracuje zde početný kádr zaměstnanců dvacet a více let, dnes do velké míry s plnou kvalifikací. Rada z nich jsou nositeli různých vyznamenání a diplomů. Tradiční rozvoj socialistické soutěže brigád socialistické práce pokračuje úspěšně i v tomto období. Jejich zásluhou byl hned na počátku letošního roku vyhlášen socialistický závazek na počest 30. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou, že úkoly páté pětiletky budou v podniku splněny o 5 týdnů před termínem, a že podnik na konto páté pětiletky vyrobí navíc nejméně 60.000 tun kvalitního cementu. Cementáři tedy chtějí i v dalších letech oslavovat svá výročí prací. Proto se také připravují, že v den oslav 20. výročí svého provozu, který se bude konat v pátek 19. dubna 1974 v sokolovně v Hranicích za účasti předních stranických a státních činitelů, znovu řeknou své slovo.

A to bude nejkonkrétnější dar naší republiky.

Anežka Popová

ČINNOST OBČANSKÝCH VÝBORŮ V HRANICÍCH

MěstNV v Hranicích provedl vyhodnocení socialistické soutěže občanských výborů za rok 1973. Soutěže se zúčastnilo všech 18 občanských výborů na území města. Podle dosažených výsledků bylo konstatováno, že v uplynulém období se dále prohloubila práce občanských výborů jak v politickoorganizátorské, tak zejména kulturně výchovné činnosti, a to se také promítlo ve zvýšeném úsilí o zvelebení města, ve zvětšeném počtu kulturně výchovných, sportovních, společenských a jiných akcí, pořádaných v jednotlivých obvodech. Významně se občanské výbory podílejí na plnění celoměstského závazku tím, že vedou občany k účasti na zvelebovacích akcích. V neinvestiční části závazku odpracovali občané celkem 284.154 brigádnických hodin v hodnotě 3.864.067 Kčs, což činí 18,4 % celoměstského závazku. Méně příznivě se však projevila účast občanů na brigádách na celoměstských akcích investičního charakteru, zařazených v akci Z.

Soutěžní komise na podkladě předložených materiálů a podle výsledků v soutěži za I. a II. pololetí zpracovala pořadí v soutěži občanských výborů za rok 1973, jež schválila rada MěstNV:

1. místo: občanský výbor č. 3, předseda Radoslav Zdražil,	40.168 bodů
2. místo: občanský výbor č. 4, předseda Josef Šampalík,	36.265 bodů
3. místo: občanský výbor č. 8, předseda Ladislav Vaníček,	31.336 bodů
4. místo: občanský výbor č. 7, předseda Josef Hadaš,	28.714 bodů
5. místo: občanský výbor č. 1, předseda Václav Číhal,	28.224 bodů
6. místo: občanský výbor č. 17, předseda Oldřich Valenta,	27.139 bodů

Vítězný občanský výbor č. 3 získal putovní standartu MěstNV a peněžitou odměnu ve výši 600 Kčs, dalším pěti občanským výborům je uděleno čestné uznání rady MěstNV a peněžitá odměna.

Občanský výbor č. 3 v severní části města vyvíjí za vedení předsedy Radoslava Zdražila pravidelnou a všestrannou činnost. Jeho funkcionáři práci občanského výboru pravidelně plánují a plánované úkoly také dobře plní. Občanský výbor č. 3 rozvíjí obsáhlou politickovýchovnou činnost, vede občany k dodržování zásad socialistického soužití, řeší spory mezi nimi, členové občanského výboru pravidelně navštěvují starší občany při příležitosti jejich životních jubileí a nezapomínají ani na nemocné obyvatele obvodu. Také agitační práci je věnována stálá pozornost, jak o tom svědčí pečlivě udržovaná vývěsní skříňka s poutavým a aktuálním obsahem. Členové výboru zajišťují také účast občanů na školeních civilní obrany.

Systematická práce je věnována mládeži, v uplynulém roce bylo uspořádáno pět sportovních akcí pro mládež z účasti družstev i z dalších obvodů ve městě. Závazky v budovatelské části jsou překročeny. V akci Z občané na závazek 100 hodin odpracovali 240 hodin. Za tento podíl na výstavbě letního koupaliště byl občanský výbor č. 3 odměněn čestným uznáním rady MěstNV. Závazek na zvelebovací práce ve vlastním obvodu představoval 19.200 hodin. Občané při čištění a úpravě chodníků a veřejných prostranství, při výstavbě a úpravách rodinných domků a jiných akcích vykážali 24.219 hodin. Za použití materiálu dodaného MěstNV bylo vybudováno 60 metrů nového chodníku. Občanský výbor č. 3 už řadu let vykazuje stabilně velmi dobré výsledky, zlepšuje svou činnost a udržuje si zaslouženě přední místo v socialistické soutěži občanských výborů v Hranicích. Výše uvedené bodové ohodnocení ukazuje, že rovněž další občanské výbory vyvíjejí intenzivní činnost.

Severomoravský KNV uspořádal dne 14. března I. krajskou konferenci občanských výborů Severomoravského kraje jako první akci toho druhu v ČSSR vůbec. V úvodním referátu hovořil na konferenci tajemník SmKNV Fr. Tošenovjan

o úloze, dosavadní činnosti a dalších úkolech občanských výborů při rozvíjení organizátorské a politickovýchovné práce národních výborů. Uvedl mimo jiné, že občanské výbory jsou největším a nejvýznamnějším pomocníkem národních výborů, že v Severomoravském kraji je 1.506 občanských výborů a pracuje v nich 19.134 členů. Z Hranic byli na konferenci přítomni zástupci šesti nejlepších občanských výborů a tajemník MěstNV Josef Šimek. V diskusi vystoupil také Josef Šampalík, předseda občanského výboru č. 4 v Hranicích, hovořil o práci hranických občanských výborů. Na závěr promluvil člen předsednictva ÚV KSČ a předseda Federálního shromáždění ČSSR Alois Indra. Hovořil o práci poslanců národních výborů a o bezprostředním spojení poslance s životem občanů. Vyvedl rovněž úlohu občanských výborů při plnění úkolů národních výborů. Zdůraznil, že překonávat problémy spojenými silami, rozvíjet občanské soužití, aby si lidé navzájem rozuměli a měli k sobě blíže — to by měl být hlavní cíl práce občanských výborů.

Na této první krajské konferenci občanských výborů bylo také vyznamenáno pamětními medailemi Kl. Gottwalda 19 zasluhujících členů občanských výborů. Mezi vyznamenanými byla Marie Dömischová, členka občanského výboru č. 3 v Hranicích. Pamětní medaile Kl. Gottwalda jí byla udělena na návrh MěstNV v Hranicích za dlouholetou a obětavou politickou a veřejnou činnost. Marie Dömischová je nejstarší členkou občanského výboru, je činná v těchto aktivech od jejich zřízení, dále pracuje aktivně a obětavě ve Sboru pro občanské záležitosti, v tělovýchově a v ČČK. LN

ZMĚNY V ORGÁNECH MĚSTSKÉHO NÁRODNÍHO VÝBORU

V doplňovacích volbách dne 16. února 1974 byli nově zvoleni tito poslanci Městského národního výboru v Hranicích:

v obvodě č. 9: Michal Ježek, nar. 1925, státní zaměstnanec, bytem v Hranicích, sídl. Kpt. Jaroše 1371,

v obvodě č. 46: Jiří Nezhyba, nar. 1949, stavební technik n. p., Severomoravské cihelny Hranice, bytem v Hranicích, Janáčkova ulice 731.

Nově zvolení poslanci složili na plenárním zasedání MěstNV dne 20. února 1971 slib do rukou předsedy MěstNV Miloslava Pavelky.

Na témže plenárním zasedání schválili poslanci zařazení nově zvolených poslanců takto:

- poslanec Michal Ježek byl zařazen do finanční komise,
- poslanec Jiří Nezhyba byl schválen za člena výboru lidové kontroly MěstNV.

— ★ —

Rada ONV v Přerově na zasedání 15. února 1974 udělila Městskému národnímu výboru v Hranicích čestné uznání III. stupně a finanční odměnu za splnění a překročení celoměstského závazku na rok 1973 k 25. výročí Února.

— ★ —

Ve středu dne 17. dubna 1974 v 15 hodin se uskuteční v sále Jednotného klubu pracujících na náměstí Kl. Gottwalda plenární zasedání Městského národního výboru v Hranicích s tímto pořadem:

1. Zahájení
2. Zpráva o činnosti rady MěstNV za uplynulé období
3. Zpráva o kontrole plnění usnesení plenárního zasedání z 20. února 1974

4. Rozbor hospodaření, závěrečný účet, výsledky inventarizace a návrh na finanční vypořádání roku 1973
5. Zpráva o postupu v přípravě nové bytové výstavby ve městě
6. Diskuse k projednávaným materiálům
7. Interpelace poslanců MěstNV
8. Usnesení a závěr.

JAK ROSTEME

V roce 1973 se v Hranicích

narodilo:		Stěhování:	
chlapců	152	muži:	
dívek	98	přistěhovalo se	142
celkem		vystěhovalo se	142
dětí	250	přirůstek	—
zemřelo:		ženy:	
mužů	75	přistěhovalo se	155
žen	64	vystěhovalo se	168
celkem		úbytek	13
osob	139	celkem se přistěhovalo	297 osob
		celkem se vystěhovalo	310 osob
		stěhováním tedy ubylo	13 osob
přirozený přírůstek činil		přirůstek tedy činil	98 osob
111 osob			

K 1. 1. 1973 měly Hranice 13.030 obyvatel, z toho 6.214 mužů a 6.816 žen, přírůstek v roce 1973 činil 98 osob, 77 mužů a 21 žen,

k 31. 12. 1973 měly Hranice 13.128 obyvatel, z toho 6.291 mužů a 6.837 žen.

V roce 1973 bylo v Hranicích uzavřeno a provedeno

116 sňatků,
20 rozvodů.

LN

REKONSTRUKCE HRANICKÉHO VODOVODU

Na pravém břehu řeky Bečvy a v prostoru pod Hůrkou započaly rozsáhlé zemní a stavební práce. Pro informaci občanů uvádíme, že v uvedeném prostoru probíhají první práce spojené s rekonstrukcí hranického vodovodu. Tato rekonstrukce řeší zásobování města Hranic pitnou vodou do roku 1990—2000. Nedávno zahájená stavba je první etapou připravované rekonstrukce. Zajišťuje dostatek pitné vody a zlepšení tlakových poměrů v rozšířeném horním tlakovém pásmu, tím zároveň umožňuje výstavbu sídliště Slavia I. a celou další přestavbu úřady 1. máje. Prováděná rekonstrukce umožní také zásobovat vodou nově postavené rodinné domky na Skleném kopci, zlepšit tlakové poměry v sídlišti na Hromůvce a zajistí spolehlivě dostatek vody pro nemocnici ze dvou čerpacích

stanic a ze dvou vodojemů. Po dokončení rekonstrukce bude hranický vodovod kryt plně i požadavky průmyslových podniků v horním tlakovém pásmu. Zároveň také tato rekonstrukce vodovodu v nižším i vyšším tlakovém pásmu odstraní hlavní závady ve vodovodní síti.

Jako součást první etapy rekonstrukce se začíná v současné době stavět **čerpací stanice a úprava vody v prameništi Kamenská na pravém břehu Bečvy**. Odtud bude voda výtlačným potrubím o průměru 200 mm v délce 1.210 metrů vedena do nového zemního vodojemu pod Hůrkou. Tento **vodojem o obsahu 1.500 m³** bude vybaven bezdrátovou signalizací o výši vodní hladiny. Z prameniště na Kamenská bude se čerpat do vodojemu pod Hůrkou 30 litrů za vt. Z vodojemu pod Hůrkou povede zásobovací řad o průměru 300 mm a délce 1660 metrů kolem sídliště pod nemocnicí do Palackého ulice. Odtud bude provedeno potrubím o průměru 200 mm propojení k věžovému vodojemu na Hromůvce. Další zásobovací řad rovněž o průměru 200 mm povede dále kolem areálu JZD k náměstí Krále Jiřího z Poděbrad, kde bude zásobováno pitnou vodou nově budované sídliště Slavia I. ve třídě I. máje.

Jako součást první etapy rekonstrukce hranického vodovodu dochází také k výměně některých vodovodních řadů ve městě. Výměna už byla provedena v ulici Tyršově, E. Krásnohorské a v ulici Komenského. K další výměně dojde v ulici 28. října, Janáčkově, Zborovské, Dobrovského a Vrchlického.

Projektovou dokumentaci pro celou rekonstrukci zpracovává Krajské středisko pro vodovody a kanalizace Ostrava, projekční odbor Hranice, hlavní inženýr projektu je ing. Jaroslav Kopecký. Stavbu provádějí pracovníci n. p. Ingstav Brno, závod Ostrava. Stavební práce byly zahájeny ve čtvrtém čtvrtletí 1973, celá první stavba má být dokončena do konce roku 1975 tak, aby první odevzdané byty v sídlišti Slavia I. a v ulici I. máje, byly už zabezpečeny dostatkem pitné vody.

Mojmír Zedek,
referent odboru pro výstavbu MěstNV Hranice.

DEN UČITELŮ 1974

Učitelé a školští pracovníci a s nimi celá naše společnost oslavili **28. března Den učitelů**. V Hranicích je už tradicí, že při příležitosti Dne učitelů oceňuje rada MěstNV čestným uznáním učitele a výchovné pracovníky, kteří svou vyučovací a ideově výchovnou prací dosahují velmi dobrých výsledků a aktivně se účastní veřejně prospěšné práce.

V pondělí 25. března 1974 na besedě s představiteli města převzali **čestné uznání rady MěstNV v Hranicích** tyto učitelé a výchovní pracovníci:

1. **Růžena Horáková**, učitelka mateřské školy n. p., Hranická cementárna a vápenice
2. **Libuše Rakušanová**, učitelka I. ZDŽ v Hranicích
3. **Danuše Pospíšilová**, učitelka I. ZDŠ v Hranicích
4. **Jaroslava Menyhardová**, učitelka II. ZDŠ v Hranicích
5. **Vladimír Králík**, učitel II. ZDŠ v Hranicích
6. **Jarmila Vavrečková**, zástupkyně ředitelky III. ZDŠ v Hranicích
7. **Růžena Grmelová**, učitelka III. ZDŠ v Hranicích,
8. **Zdeňka Hynčicová**, učitelka zvláštní školy internátní v Hranicích
9. **Alexandra Kopecká**, učitelka ZDŠ při dětské léčebně Radost v lázních Teplice nad Bečvou
10. **Marie Kellarová**, ředitelka ZDŠ při nemocnici s poliklinikou v Hranicích

11. **Alena Hawigerová**, učitelka lidové školy umění v Hranicích
12. **Jitka Mořkovská**, profesorka gymnasia v Hranicích
13. **Vlastimila Bučková**, profesorka střední zdravotnické školy v Hranicích
14. **ing. Libor Janovský**, profesor střední lesnické technické školy v Hranicích
15. **ing. Bohumil Malý**, profesor na zemědělském odborném učilišti v Hranicích
16. **Stanislav Radocha**, mistr odborného výcviku odborného učiliště n. p. Sigma v Hranicích
17. **Stanislav Strnad**, učitel odborného učiliště n. p. Sigma v Hranicích
18. **Zdeňka Mayerová**, vedoucí oddělení společenských věd a estetické činnosti v Městském domě pionýrů a mládeže v Hranicích, duchodkyně - brigádnice
19. **Ma'ja Alexandrovna Hřebenová**, vedoucí oddělení tělovýchovy a turistiky Městského domu pionýrů a mládeže v Hranicích
20. **Oldřich Kohout**, zástupce ředitele střední průmyslové školy v Hranicích
21. **Jan Rafaj**, profesor střední průmyslové školy v Hranicích.

U příležitosti Dne učitelů dále převzali **čestné uznání školské a kulturní komise ONV**:

Vlášta Vladařová, ředitelka mateřské školy v Hranicích, Komenského ulice,
čestné uznání školského odboru ONV:

Alena Hegerová, učitelka I. ZDŠ Hranice,
čestné uznání rady ONV:

Libuše Vlasáková ze zvláštní školy internátní v Hranicích,
čestným titulem „Zasloužilý učitel“ byl vyznamenán:

Ladislav Vyhliďal, ředitel ZDŠ při dětské léčebně Radost v lázních Teplice nad Bečvou.

DESET LET MĚSTSKÉHO DOMU PIONÝRŮ A MLÁDEŽE V HRANICÍCH

Na letošní rok, ve kterém si připomínáme 25 let činnosti pionýrské organizace, připadá také 10. výročí zahájení činnosti Městského domu pionýrů a mládeže v Hranicích. Připomeňme našim pionýrům aspoň stručně události před deseti lety:

V roce 1964, kdy pionýrská organizace oslavovala 15. výročí založení, soustředovala ve svých oddílech v Hranicích asi 1300 dětí. Na všech ZDŠ se tehdy rozbíhl družinový systém činnosti, který byl pro děti poutavější. Oslavy 15. výročí založení pionýrské organizace vyvrcholily v Hranicích 22. dubna 1964. Odpoledne na velké společné slavnosti převzala pionýrská organizace v Hranicích čestné uznání rady MěstNV za úspěšné plnění budovatelských úkolů. Pionýři třetích tříd složili při této slavnosti příležitostně pionýrský slib, od patronátních závodů a vedení skupin dostali drobné upomínkové dárky. V kulturním programu pionýři všech tří ZDŠ i z Drahotuš předvedli zpěvy, recitace, gymnastiku i hudební čísla.

Večer téhož dne **22. dubna 1964 byl slavnostně otevřen nově zřízený Městský dům pionýrů a mládeže v Hranicích**. Po projevech tehdejšího předsedy MěstNV Josefa Hlavačky a dalších představitelů politického života a po přestřižení rudé pásky si četní hosté prohlédli zařízení pionýrského domu. Městský dům pionýrů a mládeže se pak stal střediskem zájmové činnosti hranických dětí.

V rámci oslav 15. výročí založení pionýrské organizace uspořádala každá skupina slavnostní táborový oheň s kulturním programem za spoluúčasti patronátních jednotek. V soutěži tvořivosti mládeže a pracujících po okrskové

přehlídce v Hranicích se osm jednotlivců a čtyři soubory účastnili okresní přehlídce 17. dubna v Přerově a všichni si přivezli diplomy. Na okresní přehlídce ve dnech 13.—20. května v Hranicích byli hraničtí pionýři odměněni 3 prvními, 3 druhými, 2 třetími cenami a 3 čestnými uznáními. Velmi často na veřejnosti vystupoval estrádní soubor I. a II. ZDŠ, pěvecké soubory I. a III. ZDŠ a recitační soubor II. ZDŠ. Rovněž sportovní činnost byla velmi živá. Za úspěšnou činnost udělila okresní pionýrská rada skupinám I. a III. ZDŠ „Štít 15. výročí Pionýrské organizace ČSM“.

Na podzim 1964 se již v městském domě pionýrů a mládeže za vedení ředitele Aloise Mariánka rozproudil cílý život. Celkem bylo založeno 14 kroužků, pro něž se podařilo nalézt vhodné vedoucí. Zřízeny tehdy byly dva radistické kroužky, dva kroužky dovedných rukou, tři letecko-modelářské kroužky, dva kroužky stolního tenisu, po jednom kroužku fotografickém, chovatelském, maňáskovém, rybářském a kroužku trubačů a bubeníků. Všechny kroužky soustřeďovaly tehdy 158 dětí.

V té době se ještě dům pionýrů vybavoval. Pionýři I. ZDŠ za pomoci voláků a pracovníků šlechtitelské stanice upravili bezprostřední okolí domu. Současně byly opatřeny sportovní a turistické potřeby, vybavena dílna pro letecko-modelářské kroužky, pro radistický kroužek zakoupen materiál. Členové chovatelského kroužku upravovali holubník a kurník. Od října 1964 našlo v pionýrském domě vhodné prostředí maňáskové divadlo Jednotného klubu pracujících, jež hrávalo pravidelně za průměrné návštěvy čtyřiceti dětí. Do konce roku 1964 bylo uspořádáno v domě ještě několik kulturních a sportovních akcí.

Městský dům pionýrů a mládeže se stal také metodickým střediskem pro pomoc pionýrským skupinám na ZDŠ, ve spolupráci s okresním domem pionýrů a mládeže organizoval školení pionýrských vedoucích a vedoucích družin aj.

Není možno v krátkém článku zachytit plnou činnost městského domu pionýrů a mládeže za celé období deseti let jeho trvání. Pro porovnání uvádíme alespoň stručný **přehled nynější činnosti v roce 1974:**

Činnost domu, který vede ředitelka Jarmila Jakouběová, se soustřeďuje do tří oddělení:

Oddělení společenských věd a estetické výchovy, které vede v současné době brigádnicky Zdeňka Mayerová, organizuje s mládeží shromáždění, besedy, výstavy, soutěže, hry, podporuje tvořivou činnost dětí, zřizuje zájmové kroužky a jiné.

Oddělení vědy a techniky za vedení Jaroslava Budínského rozvíjí činnost tak, aby si děti osvojovaly základní poznatky z různých vědních oborů, orientuje je k správné volbě povolání, organizuje zájmové kroužky a soutěže s přírodovědným zaměřením, rozvíjí technické znalosti a dovednosti aj.

Oddělení tělovýchovy a turistiky za vedení M. A. Hřebované přispívá k rozvoji tělesné výchovy a sportu, vytváří zájmové útvary sportovního zaměření a organizace tělovýchovné, sportovní a turistické akce a soutěže.

Činnost městského domu pionýrů a mládeže se podle plánu zaměřuje na:

1. realizaci usnesení ÚV KSČ z července 1973,
2. zájmovou a masovou činnost,
3. pomoc pionýrským skupinám ve městě,
4. zvyšování odborné a ideově politické úrovně pracovníků.

Spolupráce se školami je na dobré úrovni. Patronátní smlouva je uskutečněna mezi městským domem pionýrů a mládeže a odborným učilištěm n. p. Sigma. Smlouvy o spolupráci jsou uzavřeny s TJ Sigma, Jednotným klubem pracujících a vojenským útvarem.

V městském domě pionýrů a mládeže pracuje podle stavu k 1. únoru 1974 celkem 30 zájmových útvarů, v nichž je zapojeno 467 dětí. Zájmových útvarů je celkem 22 druhů, najdeme mezi nimi např. útvar hudební, kurs hudby na kytaru, recitační, kursy společenské výchovy, 2 dívčí kluby, klub elektrotech-

nický, klub pro zpracování dřeva, železa, kluby železničních modelářů, leteckých modelářů, radistů, 2 útvary fotografií, 3 kluby rybářské, 2 kluby turistické, 2 kluby vodácké aj. Jako vedoucí těchto útvarů je zapojeno 28 externích pracovníků, mimo to podle potřeby pomáhá dalších deset dobrovolných pracovníků.

Masová činnost v prvním pololetí škol. roku 1973/74 byla zaměřena na sportovní akce, ideově politické akce a na metodickou činnost pro pionýrské organizace.

Na úseku tělovýchovy byly organizovány závody v kopané, vybíjené, orientační závody pro mladé pionýry, okresní soutěž v košíkové aj.

Masově politické akce se vztahovaly k význačným výročí, např. VŘSR, SNP aj., bylo uspořádáno malování na chodníku na téma „Pohádky našich přátel“, svazácké hrátky, festival ruských filmů, novoroční slavnosti aj.

Celkem bylo uspořádáno:

- 8 sportovních akcí — s 299 účastníky,
- 15 masově politických akcí — s 1.566 účastníky,
- 5 metodických akcí pro — 56 vedoucích,
- celkem 28 akcí — s 1.921 účastníky.

Od roku 1969 si hraničtí pionýři dopisují s dětmi vlastivědného kroužku v Medvedu v Novgorodské oblasti a s lidovou školou umění v Kazani v SSSR. Nejuzší družební styky jsou navázány s Ústředním palácem pionýrů a žáků v Moskvě, jejich výsledkem jsou vzájemné výměnné pobyty našich a sovětských pionýrů v SSSR a ČSSR.

— ★ —

K 25. výročí založení pionýrské organizace se připravuje na 26. dubna 1974 **slavnostní akademie** v sále sokolovny s programem, který připraví žáci všech hraničských ZDŠ.

Městský dům pionýrů a mládeže chystá na dobu od 7. do 17. dubna 1974 **výstavu** v gotickém sále radnice k 25. výročí založení pionýrské organizace a k 10. výročí zahájení činnosti Městského domu pionýrů a mládeže v Hranicích.

NA BESEDĚ U MALÍŘE - KARIKATURISTY JAROSLAVA POPA

Se satirickými a humoristickými kresbami známého akademického malíře — karikaturisty Jaroslava POPA, žijícího trvale v Hranicích, se můžeme setkat velmi často v našich denních listech, v Rudém právu, v Práci, v ostravském Horníku a Permoníku, v satirickém časopise Dikobraz a Roháč, mnohé jeho veselé kresby přinášejí i zahraniční časopisy, např. polské Szpilky, bulharské Antény, jugoslávský Osten aj. Jaroslav Pop však obesílá také s úspěchem zahraniční soutěže a výstavy, jak nám o tom vyprávěl:

„V loňském roce jsem se zúčastnil soutěže a výstavy karikatur **v italském městě Bordighera**. Výstavy zde už mají svou tradici, loňská Bordighera, v pořadí už dvacátá šestá měla jako povinné téma „Feminismus a antifeminismus“. Kromě toho byly tři kresby na libovolné téma. Má práce byla odměněna prémie italského ministerstva turismu. Téma letošní soutěže, která se koná opět v letních měsících, je „La pubblicità“.

Dále jsem se zúčastnil druhého mezinárodního festivalu karikatury **v Sarajevu**, který pořádalo sdružení jugoslávských grafiků UGRAFIS. Obeslal jsem také výstavu „Bez besed“ (beze slov), která se konala v **Ljublani**. Jednu z mých humoristických kreseb si vyžádal šéfredaktor frankfurtského humoristického

Kresba Jar. POPA.

časopisu Pardon, který byl kromě jiných šéfredaktorů humoristických a satirických časopisů přítomen. Kresba pak byla otištěna v Pardonu.“

Co vám zvláště utkvělo v paměti v oblasti zahraničního humoru?

„Zaujalo mne, jak iniciativně si počínají v Bulharsku. Město Gabrovo je známé svým smyslem pro humor. Pořádají se v něm každoročně festivaly humoru a satiry. Tak jako existují skotské anekdoty, ve kterých jsou Skoti líčeni jako lakomci, chamtivci a drzgrešlové, tak podobně si sami Gabrované dělají legraci ze sebe a představují se v podobném světle jako Skoti. Jako příklad uvádím jednu z gabrovských anekdot: „Umřel jeden z nejstarších gabrovských družstevníků. Předseda na schůzi sundal klobouk, dal do něho jeden leva a řekl: Vybíráme na věnec, dávejte své příspěvky do mého klobouku! Když se klobouk zas vrátil, předseda se do něho podíval a řekl: Děkuji vám, od srdce, že jste mi vrátili, aspoň ten klobouk.“

Loňské téma gabrovské přehlídky karikatur bylo „Svět je dosud celý, poněvadž neztratil smích.“ Moje kresba byla otištěna ve výstavním katalogu.“

Kterého úspěchu si zvláště ceníte?

„Ministerstvo kultury SSSR spolu se Sovětským výborem obránců míru uspořádalo druhou mezinárodní výstavu karikatury pod názvem „Satira v boji za

mír“. Této výstavy jsem se zúčastnil pěti protiválečnými karikaturami. Za účast na moskevské výstavě jsem byl odměněn pamětní medailí.“

A u nás doma jste také vystavoval?

„Koncem roku 1973 uspořádala redakce DIKOBRAZU výstavu humoristických a satirických kreseb několika výtvarníků. Této výstavy jsem se zúčastnil pěti satirickými kresbami pranýřujícími lidské slabosti a maloměstství.“

Rozmlouval LN

ZE STARÝCH HRANIC

Zvonařská dílna v Hranicích v 16. století

Pod tímto výše uvedeným názvem uveřejnil PhDr. Bohumil Indra, ředitel Státního archivu v Opavě, zajímavý článek v 3. čísle XXV. ročníku Vlastivědného věstníku moravského (Brno 1973). Autor připomíná rozvoj města v první polovině 16. století za Pernštejnů. Ve městě byla tehdy už řada řemeslníků-specialistů, např. zámečnický, mečíř, sklenář, zedníci, mydlář aj., Hranice byly tehdy už významným tržním centrem. Další obyvatelé se usazovali v nově vznikajících předměstích, zvláště v tzv. Novosadech na pravém břehu Veličky v sousedství bratrského sboru. Mezi těmito novými řemeslníky byl i konvář, který si tu zřídil konvářskou dílnu, v níž lil mísy, talíře, konvice i křtitelnice. První konvář jménem Jan se uvádí k roku 1530, později v 50. a 60. letech 16. století se objevuje Václav konvář, který podle známých zpráv zhotovil zvonek pro radnici v Drahotuších. Dr. B. Indra nyní našel zprávy o dalších zvonech z Hranic. Hranický konvář Václav ulil zvon o váze 3 centnůřů, tj. 168 kg pro kostel v Partutovicích, další zvon patrně od něho býval ve Špičkách. Témuž řemeslníkovi připisuje dr. B. Indra i velký zvon „Poledník“ z roku 1551 o váze 1.120 kilogramů z hranického kostela. Byl v minulém století přelit a za první světové války zničen. Nakonec mu přisuzuje i malý zvon v Pohoří u Oder. Všechny tyto zvony měly podobně české nápisy. Jen v Bělotíně byl do r. 1917 malý zvonek s latinským nápisem z roku 1548. Jak uvádí dr. B. Indra, zvony Václava konváře z Hranic byly určeny většinou jen pro kostely a radnice v Hranicích a v blízkém okolí. Nevyznačovaly se větší zvonařskou zručností, proto byly později většinou přelity a za válek zničeny. Zjištění dr. B. Indry o existenci zvonařské dílny v Hranicích je však zajímavým příspěvkem k doplnění našich znalostí o hospodářských poměrech v Hranicích v 16. století. LN

— ★ —

Publikaci

prom. hist. M. Jaškové, univ. prof. PhDr. L. Hosáka a PhDr. B. Indry

DĚJINY MĚSTA HRANIC (I. díl)

je možno zakoupit na městském národním výboru, odbor školství a kultury, nebo v kanceláři Cestovní informační služby ve Svatoplukově ulici.

— ★ —

TAJEMSTVÍ HRANICKÉ PROPASTI

V olomouckém listě STRÁŽ LIDU byl před nedávnem uveřejněn obsáhlý článek dr. Vladimíra Panoše, CSc., o Hranické propasti pod názvem „Olomoučtí potápěči pomáhají odhalovat tajemství podzemí“. Z článku vyjímáme a uvádíme podstatnou část, týkající se rekordního sestupu, který uskutečnila skupina olomouckých potápěčů při přípravě programu 6. mezinárodního speleologického kongresu 1973 v Olomouci:

„Mezi Hranicemi a Teplicemi nad Bečvou se rozkládá nevelké, ale zajímavé území druhohorních vápencových hornin s prastarými krasovými jevy. Ve čtvrtohorách pronikly do vápenců z hloubek zemské kůry minerální vody a plynný kysličník uhličitý. Jejich působení, označované odborně jako „hydrotermální proces“, časem zesláblo, ale dodnes zcela neustalo ... K nejzajímavějším krasovým jevům tohoto území patří Hranická propast ... V letech 1965—1966 se pokusila skupina ostravských potápěčů sestoupit v Hranické propasti až na dno jezírka, ale pokus se nezdařil, ačkoliv potápěči dosáhli fantastické hloubky 82 metrů.

K ověření skutečných rozměrů Hranické propasti byl její průzkum zařazen i do programu 6. mezinárodního speleologického kongresu 1973, který se konal v září v Olomouci. Průzkum měli uskutečnit přední zahraniční a českoslovenští odborníci, účastníci Tábora speleologického potápěčství a záchranářství, který byl v rámci kongresu pořádan v oblasti Moravského a Hranického krasu. K pokusu o překonání dosud dosažené hloubky 82 m se přihlásila skupina krasových potápěčů z USA, vybavená helio-kyslíkovými dýchacími přístroji a vedená hloubkovým potápěčem a instruktorem světového jména profesorem Williamem Catem.

Potápěčský průzkum Hranické propasti a zvláště ohlášený pokus o překonání hloubkového rekordu vzbudily u účastníků kongresu i u široké veřejnosti neobyčejnou pozornost a staly se velmi atraktivními akcemi programu 6. mezinárodního speleologického kongresu 1973. Odborná pracoviště však o tuto akci přílišný zájem neprojevala. Technicky i organizačně velmi náročná akce byla podle projektu pečlivě připravena na 15. a 16. září 1973. K přímým sestupům bylo připraveno několik dvojic zahraničních i československých potápěčů, vybraných z nejzkušenějších účastníků tábora. Pomocný sbor vybavený dopravními prostředky a dostupnou technikou čítal několik desítek osob. Organizační stránku průzkumné akce zajišťovali svazarmovští potápěči brněnského Delphin Clubu, svazarmovské zařízení Trygon z Brna zapůjčilo pojízdnou dekompresní komoru a pracovníci Hlavní báňské záchranné služby OKD z Ostravy-Radvanic se obětavě starali o technické i bezpečnostní zajištění celé akce. Poskytli i lékařskou službu. Dokumentaci se věnovali pracovníci Moravského krasu z Blanska. V poslední chvíli se američtí potápěči pro komplikované podmínky účasti na průzkumu vzdali.

Přesto však byl hloubkový rekord v jezírku Hranické propasti překonán a zároveň bylo získáno mnoho nových poznatků. Zasloužili se o to členové Klubu sportovních potápěčů při 16. základní organizaci Svazarmu v Moravských železárnách v Olomouci, kteří se jezírku v Hranické propasti věnují již několik let. Ačkoliv je to velmi riskantní, používají k potápěčskému průzkumu i ve velkých hloubkách standartních dvou nebo třílahvových přístrojů na stlačený vzduch (1 láhev o obsahu 7 litrů, tlak 150—200 atm-kilopondů [cm²], běžné jednopákové ústenkové automatiky, neoprénových obleků, hloubkoměrů, kompasů a ponorných svítel, zčásti vlastní výroby. S touto výstrojí dosáhli hloubky 89 m. Podařilo se to Vratislavu Brenzovi, dělníku ze závodů Milo v Olomouci, Miloslavu Olšanskému, zaměstnanci Opravářského závodu v Olomouci a Antonínu Moudrému, zaměstnanci Chronotechny ve Šternberku. Dosa-

žená hloubka představuje patrně již nejzazší hranici z fyziologického hlediska při použití dýchacích přístrojů na stlačený vzduch ...

Podle poznatků olomouckých potápěčů má jezírko v Hranické propasti až do hloubky kolem 33 m tvar obráceného komolého kužele. Ze dna této nádrže pak pokračuje dále do hloubky velká, ale poměrně obtížně přístupná chodba, ukloněná 40° a o průměru 5—6 m. Vstup do této chodby je značně zúžen zřícenými skalními bloky a kmeny stromů, dokonale konservovanými, spadlými do jezera i s kořeny. Šachtovitá chodba se obloukovitě stáčí a stále klesá do dosud neznámých hloubek. Všechny její tvary jsou dokonale zaoblené proudící vodou, levá stěna je prakticky hladká, v pravé jsou různé velké a nepravidelné výběžky a výklenky. Strop šachty je celistvý, ale v hloubce asi 60 m se zvedá do velké prostory zatím nezjištěných rozměrů. Potápěči v ní vystoupili do výše 10 m, ale nedosáhli stropu ani nedosvětili na její stěny. Není vyloučeno, že jde o část horizontálního jeskynního systému, s nímž Hranická propast v hloubce souvisí.

Zajímavé skutečnosti zjistili potápěči i o složení vody v jezírku. Podle dlouhodobého měření teplota vody v jezírku kolísá v rozmezí jen 2—3 °C během celého roku a ani za největších mrazů neklesne při hladině pod 13 °C. Výška hladiny se v průběhu roku mění v dosud nevysvětlitelném rytmu a závislosti, ale v posledních letech vcelku zvolna klesá. V jezerní nádrži má voda nápadné zvrstvení. Horní vrstva, která má delší část roku mocnost 20—25 m (v červnu jen kolem 10 m), je mléčné zakalená. Na skalních stěnách jezerní nádrže se usazuje nazelenalý sliz, sahající nejvýše do hloubky 5 m pod hladinou, kam až pronikne sluneční světlo. Pod touto vrstvou je voda zcela čirá a její teplota s přibývajícím hloubkou zvolna stoupá. V hloubce kolem 50 m je asi o 2 °C vyšší než při hladině. Stěny jezerní nádrže a popsané šachtovité chodby jsou povlečeny bílým, jemně práškovitým povlakem. Obě vrstvy vody jsou odděleny velmi ostrou hranicí.

Jezerní nádrž je vytvořena tak, jako suchá část Hranické propasti. Podle zatímního zjištění vystupují těsně pod hladinou jezírka silně ukloněné vrstvy tmavých jemnozrných vápenců. V hlubší části jezírka je v nich vložka černošedých jílovitých břidlic dosud neznámé mocnosti, která patrně podnítila vývoj šachtovité chodby.

Uvedené poznatky jsou zatím prvními konkrétními údaji o zaplavené části Hranické propasti. Již nyní mají mimořádný teoretický i praktický význam. Především z nich vyplývá, že Hranická propast je mnohem hlubší než Macocha. Zasluhou potápěčů je totiž již nyní známa do hloubky 161 m od svého horního okraje. Dále je pravděpodobné, že Hranická propast v hloubce 60 m pod hladinou jezírka souvisí se soustavou horizontálních jeskyní, ale pod touto úrovní pokračuje její vertikální část do neznámých hloubek. V části, která byla dosud zřejmě prozkoumána, nebyly zjištěny žádné soustředěné přítoky minerální vody ani nápadnější změny teploty. Voda v jezírku nejeví také žádný znatelný pohyb. Nápadné zvrstvení vody v jezírku by bylo možno předběžně vysvětlit tím, že svrchní vrstvu tvoří alespoň z části voda, která proniká po puklinách nebo jeskyněmi do nitra vápenců z koryta řeky Bečvy. Zatím také není jisté, zda i spodní vrstva vody obsahuje kysličník uhličitý, který tak nápadně probublává vrstvou svrchní.

Hloubka Hranické propasti dokazuje velkou mocnost zkrasování hranických vápenců, zjištěnou ostatně i vrtným průzkumem. Intenzita zkrasování, neboli velká hustota jeskynních soustav a kaveren podmiňuje v Hranickém krasu existenci více méně souvislého tělesa podzemní vody, jejíž původ zatím není úplně vysvětlen. Je pravděpodobné, že z největší části jde o vodu, která se do podzemí dostává s povrchu a do níž v určitých místech proniká z hloubek zemské kůry kysličník uhličitý, který ji ohřívá a proplyňuje. Z potápěčského

průzkumu Hranické propasti předběžně vyplývá, že k těmto výronům kysličníku uhličitého dochází jen v určitých úrovních.

Poznátky nadšených olomouckých potápěčů jsou teprve základem dalšího systematického výzkumu, jemuž se celá skupina chce dále věnovat pod odborným vedením. Již nyní však mají jejich poznátky mimořádnou hodnotu a je třeba, aby jich bylo velmi pečlivě dbáno při projektování a realizaci jakýchkoliv technických, vodohospodářských či balneologických zásahů do oblasti Hranického krasu. Je žádoucí, aby se potápěčský průzkum Hranické propasti stal součástí komplexního hydrogeologického průzkumu Hranického krasu a dostal se tak na oficiální vědeckou základnu. Může totiž přinést poznátky, které by byly pomocí jiných metod jen těžko získatelné, anebo by byly spojeny s velkými náklady. ... Protože zkušenosti z potápěčského průzkumu Hranické propasti lze využít i pro zpracování metodiky záchranných prací v zatopených dolech, projevila o participaci na výzkumu Hranické propasti eminentní zájem i Hlavní záchranná služba OKD v Ostravě, která sama o sobě je zárukou dosažení vysoké technické, organizační i bezpečnostní stránky výzkumu!

ROZLOSOVÁNÍ HRANICKÝCH ODDĚLŮ V JARNÍM KOLE 1974

I. liga házené mužů: TJ Cementárna Hranice A

12. dubna: (pátek)
TJ CEMENTÁRNA Hranice—Rudá Hvězda Bratislava
(Odložené utkání z podzimního kola)
14. dubna: TJ CEMENTÁRNA Hranice—Škoda Plzeň
21. dubna: TJ CEMENTÁRNA Hranice—Strojárny Martin
28. dubna: Tepna Náchod—TJ CEMENTÁRNA Hranice
5. května: TJ CEMENTÁRNA Hranice—SK Slavia Praha
12. května: Baník Karviná A—TJ CEMENTÁRNA Hranice
19. května: TJ CEMENTÁRNA Hranice—VSŽ Košice
26. května: Tatran Prešov—TJ CEMENTÁRNA Hranice
2. června: TJ CEMENTÁRNA Hranice—TJ Gottwaldov
9. června: Dukla Praha—TJ CEMENTÁRNA Hranice
16. června: TJ CEMENTÁRNA Hranice—Bohemians Praha
23. června: Rudá Hvězda Bratislava—TJ CEMENTÁRNA Hranice
Začátek vždy v 10.15 hodin dopoledne.

Krajský přebor v kopané: TJ SIGMA Hranice A

17. března: TJ SIGMA Hranice—NHKG Ostrava B 15.00 hod.
24. března: Fučík Orlová—SIGMA Hranice 15.00 hod.
31. března: MEZ Vsetín—TJ SIGMA Hranice 15.00 hod.
7. dubna: TJ SIGMA Hranice—TJ VŽKG Ostrava B 15.30 hod.
14. dubna: TJ Třinec B—TJ SIGMA Hranice 15.30 hod.
21. dubna: TJ SIGMA Hranice—TJ Spartak PS Přerov 16.00 hod.
28. dubna: TJ Valašské Meziříčí—TJ SIGMA Hranice 16.00 hod.
5. května: TJ SIGMA Hranice—Baník 1. máj Karviná 16.30 hod.
11. května: (sobota) Tatra Studénka—TJ SIGMA Hranice 16.30 hod.
19. května: TJ SIGMA Hranice—Tatra Kopřivnice 17.00 hod.
26. května: TJ Krnov—TJ SIGMA Hranice 17.00 hod.
2. června: TJ SIGMA Hranice—TJ Rudné doly Jeseník 17.00 hod.
9. června: Spartak Dolní Benešov—TJ SIGMA Hranice 17.00 hod.
16. června: TJ SIGMA Hranice—TJ Sigma Hodolany 17.30 hod.
23. června: NHKG Karviná—TJ SIGMA Hranice 17.30 hod.

I. A třída kopané skupina B: VTJ DUKLA Hranice

1. března: VTJ DUKLA Hranice—TJ Nový Jičín 15.00 hod.
7. dubna: TJ Spartak Lipník nad Bečvou—VTJ DUKLA Hranice 15.30 hod.
14. dubna: VTJ DUKLA Hranice—TJ Rožnov 15.30 hod.
21. dubna: Romo Fulnek—VTJ DUKLA Hranice 16.00 hod.
28. dubna: VTJ DUKLA Hranice—TJ Sklo Karolinka 16.00 hod.
5. května: Sokol Kateřinice—VTJ DUKLA Hranice 16.30 hod.
11. května: (sobota) VTJ DUKLA Hranice—TJ Mořkov 16.30 hod.
19. května: Tatra Příbor—VTJ DUKLA Hranice 17.00 hod.
26. května: VTJ DUKLA Hranice—VTJ Dukla Přerov 17.00 hod.
2. června: Jiskra Dolní Benešov—VTJ DUKLA Hranice 17.00 hod.
9. června: VTJ DUKLA Hranice—MEZ Frenštát pod Radhoštěm 17.00 hod.
16. června: VTJ DUKLA Hranice—VP Frýdek-Místek B 17.30 hod.
23. června: Zbrojovka Vsetín B—VTJ DUKLA Hranice 17.30 hod.

Připravil ZŠ

Prvenství mladých fotbalistů

Za účasti šesti družstev proběhl začátkem roku v tělocvičně OP Baňské strojny v Ostravě druhý ročník dorosteneckého turnaje v sálové kopané, jehož pořadatelem byl TJ Slovan Ostrava. Prvenství si odnesl mladý celek dorostenců TJ Sigma Hranice, vedený trenérem Jiřím Hrabovským. V rozřadovacích zápasech zvítězili mladí hraničtí fotbalisté nad Sokolem Hošťálkovic 3:1 a nad Slovanem Ostrava 4:3. Ve finále porazili TJ Unie Ostrava Hlubina 8:7 a stali se celkovým vítězem turnaje. Branky hraničských vstřelili Matěj a Novotný po 4, Polášek, Pala a Derych po 2 a Zemánek 1.

Bliží se oslavy májových dnů a jako příprava na ně bude prováděn tradiční jarní úklid.

Odbor místního hospodářství MěstNV v Hranicích organizuje **na sobotu 6. dubna 1974 celoměstský sběr kovového šrotu.**

K zajištění čistoty města a provedení jarního úklidu budou organizovány **národní směny na sobotu dne 20. dubna a na sobotu dne 27. dubna 1974.**

V rámci oslav **50. výročí založení lidové školy umění** se uskuteční v Hranicích v **neděli 21. dubna slavnostní koncert Akademického pěveckého sdružení MORAVAN z Brna** za řízení dirigentů zasl. umělce prof. Josefa Veselky a prof. Režnička. Na programu, který bude zaměřen k Roku české hudby, budou skladby B. Smetany, A. Dvořáka, J. B. Foerstra, J. Suka, V. Nováka, k 30. výročí Slovenského národního povstání budou uvedeny dvě skladby nár. umělce E. Suchoně: Ráno na horách a Hrmavica.

Klub filatelistů v Hranicích pořádá pravidelné výměnné schůzky a současně schůzky kroužku mladých filatelistů každou druhou a čtvrtou neděli od 9 hodin dopoledne v Klubu důchodců v Hranicích v ulici Na Náspech. V tomto měsíci se budou tedy schůzky konat 14. a 28. dubna 1974.

Vedení n. p. Hranická cementárna a vápenice Hranice požádalo federální ministerstvo spojů, aby v době **od 7. do 20. dubna 1974 pošta HRANICE 1 užívala zvláštní příležitostné ruční razítka k 20. výročí zahájení provozu v Hranické cementárně.**

10 LET JEDNOTNÉHO KLUBU PRACUJÍCÍCH

V měsíci dubnu oslaví Jednotný klub pracujících 10 let svého trvání. Vznikl v roce 1964 sloučením tehdejší Osvětové besedy a závodních klubů ROH n. p. Sigma a HCV. K těmto dvěma podnikům pak přibyly ještě další, jejichž závodní výbory ROH přistoupily jako partneři do Jednotného klubu pracujících. JKP je tedy zařízením sloučeným a zařízením Revolučního odborového hnutí, jehož hlavním garantem je ZV ROH Sigma. JKP je dnes jediným kulturním zařízením ve městě, které zabezpečuje všestranný společenský a kulturní život občanů, podporuje růst zájmové umělecké tvořivosti a dbá o další vzdělávání pracujících a mládeže.

Provozní místnosti klubu jsou v budově bývalé Osvětové besedy a tak ještě donedávna jsme často zaslechli, že taneční kurs, divadlo nebo jiná kult. akce se koná v „besedě“. Za deset let existence Jednotného klubu pracujících, kdy se kulturní činnost neustále rozrůstá, přivykli návštěvníci klubových akcí a občané města i novému názvu tohoto zařízení a nejčastěji je nazývají zkratkou „JKP“.

O činnosti klubu je veřejnost průběžně informována prostřednictvím Zpravodaje, pomocí plakátů a jiné propagace, takže nebudeme v tomto článku uvádět výkazy o činnosti. Veřejnost našeho města jistě také dobře zná zájmové umělecké soubory a kroužky Jednotného klubu pracujících, které vystupují při nejrůznějších akcích i samostatně. V neposlední řadě je všeobecně známo, že celá činnost JKP je do jisté míry omezena nedostatkem provozních místností v budově na Gottwaldově náměstí. Ale u příležitosti 10 let trvání JKP není na místě stěžovat si na problémy, ale raději uvěřit, že i pro kulturní činnost bude v našem městě brzy vybudován nový kulturní dům. To je přání nejen nás, kulturních pracovníků, ale také všech hranických občanů.

A jako každé jubileum, tedy i 10 let trvání JKP musí být důstojně oslaveno. Proto v průběhu letošního roku budou některé kulturní akce věnovány tomuto výročí. Jedna z nich již proběhla a byla to výstava fotografií členů fotokroužku při JKP nazvaná „Hranice a lázně Teplice ve fotografii“. Byla instalována v gotickém sále MěstNV od 18. března do 4. dubna. Při této příležitosti připomínáme, že i fotokroužek je jubilantem, neboť v tomto roce dosáhl 15 let svého trvání. Nejvýznamější kulturní akcí v rámci oslav 10 let založení JKP bude již dlouho připravovaný gala program SETKÁNÍ PO LETECH, pro který byl z řad členů hudebních souborů JKP sestaven velký taneční orchestr. V tomto programu se představí ještě další soubory zájmové umělecké činnosti, které v klubu pracují. V druhé části programu vystoupí INKA ZEMÁNKOVÁ, j. h., nestárnoucí zpěvačka nevšedních kvalit za doprovodu velkého tanečního orchestru JKP a skupiny Jiřího Mitrycha. Celý program bude uvádět VÁCLAV ČAPEK z Čs. televize Praha a VÁŠA TOMS.

S předními profesionálními umělci spolupracují naše soubory již řadu let, což přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu.

Věříme, že všichni diváci a příznivci Jednotného klubu pracujících budou s připravovaným programem spokojeni a svou účastí na něm potvrdí, že Jednotný klub pracujících považují za významné kulturně společenské zařízení města Hranic.

BL

III. ROČNÍK SOUTĚŽE V RECITACI „O RUDÝ KARAFIÁT“

Městský výbor Socialistického svazu mládeže a Jednotný klub pracujících byli organizátory již třetího ročníku soutěže v recitaci nazvané O RUDÝ KARAFIÁT. Soutěž se konala 14. března t. r. v sále Jednotného klubu pracujících a zúčastnilo se jí celkem 17 recitátorů — členů základních organizací SSM. Nejpočetněji byly zastoupeny organizace SSM hranického gymnasia. Pro všechny účastníky soutěže byla určena báseň J. Aldy: 25. ÚNOR. Kromě této přednesl pak každý soutěžící ještě další báseň podle svého vlastního výběru.

Hodnotící porotu tvořili profesori středních škol, zástupce Socialistického svazu mládeže a Jednotného klubu pracujících, předsedkyní poroty byla prof. Marie Hudcová. Podle jejich názoru měl třetí ročník soutěže „O rudý karafiát“ opravdu vysokou úroveň jak po stránce organizační, tak i umělecké. Výběr volitelných básní soutěžících byl rovněž překvapivý a mladí účastníci jím prokázali svůj umělecký vkus i politický postoj k současnému světovému dění.

Určit pořadí tří nejlepších recitátorů byl úkol velmi těžký. Nejen proto, že nebyly stanoveny věkové kategorie pro účastníky soutěže, jejichž věk se pohyboval od 16 do 27 let, ale také proto, že pozoruhodných výkonů bylo daleko víc než tři..

První místo si právem zasloužila studentka 4. ročníku gymnasia v Hranicích Marie Zlámalová, druhé místo člen základní organizace SSM při Severomoravských cihelnách Milan Radosta a o třetí místo se podělily studentky hranického gymnasia Kateřina Hudcová a Jana Krejčířiková. Pro soutěžící, pro porotu i pro publikum byla tato soutěž příjemným kulturním zážitkem.

ÚSPĚŠNÁ REPREZENTACE HUDEBNÍHO SOUBORU HRANICKÉHO GYMNASIA NA FESTIVALU HUDBY V HAVÍŘOVĚ

Ve dnech 21. a 22. února t. r. byl z podnětu kabinetu hudby Krajského pedagogického ústavu v Ostravě uspořádán Festival hudby gymnasií a pedagogických škol Severomoravského kraje, jako nesoutěžní přehlídka hudebního života na školách II. cyklu.

Festivalu se účastnilo 870 účinkujících. Kulturní dům Petra Bezruče v Havířově byl důstojným kolbištěm, kde ve třech dvouhodinových programech a jednom výběrovém koncertu k slavnostnímu Roku české hudby a výročí Vítězného února předvedly soubory různé typy hudebních žánrů, mnohdy nad úroveň amaterismu a zdravého muzicování. Přítomnost zástupců nejvyšších stranických a školských orgánů a mnoha hostů z veřejného a kulturního života ještě zvýšila závažnost celé akce.

Při hodnocení festivalu zástupcem MŠK byla vysoce hodnocena aktivní složka hudební výchovy i mimoškolní hudební činnost i odpovědná úloha učitele hudební výchovy při formování citového, estetického a svět názorového života mladého socialistického člověka. Festival byl manifestací umělecké tvořivosti studentů.

Také malý komorní soubor a hudební muzika gymnasia v Hranicích se tohoto festivalu účastnila úspěšně. Podílelo se na tom všech 18 účinkujících z vedení prof. Jaroslava Blažka. Oba soubory byly zařazeny do slavnostního výběrového koncertu, a tak je snad i s primásem Zdeňkem Vránou a sólisty Liborem Skotákem a Bohušem Polednou v nejbližší době uvidíme na televizních obrazovkách. Po úspěšném vystoupení v Banské Štiavnici je to i závazek k další hudební činnosti na hranickém gymnasiu.

Jaroslav Blažek

BLAHOPŘEJEME JUBILANTŮM

7. 4.	František TOMEČKA, Patrice Lumumby	80 let
8. 4.	Františka BUBELOVÁ, Fierlingerova ulice	75 let
9. 4.	Anastazie BAJGAROVÁ, Fučíkova ulice	75 let
12. 4.	Otylie SLÁDKOVÁ, Gottwaldovo náměstí	75 let
13. 4.	Josefa HAVELKOVÁ, Sovětské armády	90 let
18. 4.	Milada KAMENÍČKOVÁ, Na Přisadech	80 let
22. 4.	Sofie FOJTÍKOVÁ, Tyršova ulice	75 let
22. 4.	Marie MECOVÁ, Čsl. armády	75 let
22. 4.	Marian MORÁVEK, Elišky Krásnohorské	85 let
22. 4.	Anastazie POSMYKOVÁ, Hakenova ulice	80 let

ZEMŘELÍ V MĚSÍCI ÚNORU 1974

2. 2.	Františka Vinckerová	Bezručova
2. 2.	Alžběta Selzerová	Šmeralova
2. 2.	Žofie Šapanská	Zápotockého
3. 2.	Vladislav Millian	Náspy
6. 2.	František Tetera	Gottwaldovo náměstí
6. 2.	Alois Holinka	Galašova
9. 2.	Žofie Slezáková	Hviezdoslavova
4. 2.	MUDr. Anna Lajmarová	Jungmannova
7. 2.	Terezie Vozáková	Hakenova
10. 2.	Albína Bartková	Máchova
15. 2.	Marie Jančová	Žižkova
28. 2.	Miroslav Tomek (dítě)	Jaselská
28. 2.	František Jahn	Kramolišova
3. 2.	Marie Vítková	Teplice č. 72

PROGRAMY JKP

středa 3. dubna učebna JKP 19.30 hodin	Přednáška Socialistické akademie ZÁVĚRY XIV. SJEZDU KSČ K NÁRODNÍMU HOSPODÁŘSTVÍ A JEJICH REALIZACE Hovoří s. Petr Ličko, lektor OV KSČ — Domu politické výchovy
Sobota 6. dubna sál JKP 19.30 hodin	Populární hudební program HELENA A STRÝCI se zpěvačkou Helenou Vondráčkovou
Úterý 9. dubna sál JKP 8.00 — III. ZDŠ 9.30 — III. ZDŠ 11.00 — I. ZDŠ 12.30 — I. ZDŠ 14.00 —	Výchovné koncerty pro žáky ZDŠ NÁŠ BEDŘICH SMETANA ŠLA HUDBA V STOPÁCH VERŠŮ NÁŠ BEDŘICH SMETANA ŠLA HUDBA V STOPÁCH VERŠŮ
pro střední školy	ŠLA HUDBA V STOPÁCH VERŠŮ
středa 10. dubna učebna JKP 19.30 hodin	Přednáška Socialistické akademie ZÁKLADNÍ ZDROJE DALŠÍ ÚSPĚŠNÉ VÝSTAVBY EKONOMIKY VYSPĚLÉ SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI ČSSR Hovoří s. Petr Ličko — lektor OV KSČ — Domu politické výchovy
Čtvrtek 18. dubna sál JKP 19.30 hodin	VII. divadelní představení v předplatném F. M. Dostojevskij: BÍLÉ NOCI Hrají členové Oldřicha Stibora Olomouc
Neděle 21. dubna sál JKP 19.30 hodin	Slavnostní koncert pěveckého sdružení MORAVAN u příležitosti 50 let založení Lidové školy umění v Hranicích
Pondělí 22. dubna sál JKP 8.00 — III. ZDŠ 9.00 — II. ZDŠ 10.30 — I., II. a III. ZDŠ 12.30 — I. ZDŠ	VÝCHOVNÉ KONCERTY PRO ŽÁKY ZDŠ BAJKY BAJKY VERŠE A ŘÍKÁNKY PRO MALÉ OBČÁNKY BAJKY
Úterý 23. dubna sál JKP 15.00 hodin	VÝROČNÍ KONFERENCE JKP
Sobota 27. dubna sokolovna 19.30 hodin	Hudebně zábavný gala program k 10. výročí založení Jednotného klubu pracujících SETKÁNÍ PO LETECH Účinkují: Velký taneční orchestr JKP za řízení Jaroslava Jiříčka a Františka Juráče Komorní soubor dechového orchestru — řídí St. Borek Dechová sedmička Pobečvanka — řídí Jan Kujal

Hudecká muzika žáků gymnasia — řídí profesor J. Blažek
Taneční páry JKP Valašské Meziříčí
Inka Zemánková, j. h., se svým recitálem, doprovází velký taneční orchestr JKP — řídí Bronislav Ludmila, skupina Jiřího Mitrycha a sbor.
 Pořad uvádí **Václav Čapek a Váša Toms.**

Sobota 27. dubna **PŘEBOR MORAVY**
 a neděle ve sportovním bridži
 28. dubna JKP

PROGRAMY KIN

Kino SVĚT:

- 5.— 8. **MILENCI V ROCE JEDNA**
 Psychologický příběh mladých lidí, hledajících místo v životě. Film ČSSR, mládeži nepřístupný.
- 9.—11. **HELGA**
 Osvětový film NSR, mládeži nepřístupný
- 12.—15. **MÁNIE**
 Polské filmové drama. Film je mládeži nepřístupný
- 16.—18. **MONOLOG**
 Sovětský film o člověku, který se dostal do rozporu sám se sebou. Film mládeži přístupný
- 19.—22. **PAN HULOT JEDE NA VÝSTAVU**
 Francouzská filmová komedie, mládeži přístupná
- 23.—24. **PLES UPÍRŮ**
 Anglická filmová komedie, mládeži nepřístupná
25. **ROBINSON GRUSOE**
 Filmový přepis slavné knihy Daniela Defoa
 Představení pouze pro členy Klubu přátel sovětského filmu, začátky v 17 a 19 hodin
- 26.—29. **VALDEZ PŘICHÁZÍ**
 Film USA — o muži, kterého se nepodařilo pokořit. Film mládeži nepřístupný
30. 4.—2. 5. **KLAUNI**
 Italský film režiséra Federica Felliniho. Film mládeži přístupný

Nedělní představení pro mládež — začátky ve 14.30 hodin

7. dubna **BÍLÍ VLCI**
 Filmová indiánka NDR
14. dubna **DÍVKA NA KOŠTĚTI**
 Bláznivá komedie o mladičké čarodějce
21. dubna **PUTOVÁNÍ DO SAN JAGA**
 Romantické dny prožité v přítomnosti kouzelníka Carla a jeho manželky
28. dubna **POVĚST O STŘÍBRNÉ JEDLI**
 Romantický příběh ze zasněžených hor

Kino OKO:

- 2.— 4. **STARÁ PANNA**
 Francouzský film, příběh jednoho týdne dovolené u moře. Film je mládeži přístupný
- 5.—11. **HEZKÝ, CHARAKTERNÍ ITAL V AUSTRÁLII HLEDÁ KRAJANKU ZA ÚČELEM SŇATKU**
 Italská tragikomédie s Claudí Cardinalovou. Film je mládeži nepřístupný
- 12.—15. **ZATYKAČ NA KRÁLOVNU**
 Premiéra filmu ČSSR. Film je mládeži nepřístupný
- 16.—18. **JEDNOU V NOCI**
 Kriminální film NDR o lásce s nepředvídaným koncem. Film je mládeži nepřístupný
- 19.—22. **NADMUTÉ MĚSTO**
 Barevný film USA, příběh stárnoucího boxera. Film mládeži nepřístupný
- 23.—25. **TO SLADKÉ SLOVO SVOBODA**
 Sovětský film o odvážných lidech, kteří se nesklonili před nebezpečím. Film je mládeži přístupný
- 26.—29. **PŘÍPAD KRÁSNÉ NEŘESTNICE**
 Slovenský barevný film, mládeži nepřístupný
30. 4.—2. 5. **KRIMINÁLKA NA HORÁCH I NA MOŘI**
 Další pokračování komediálního souboje kriminálky s nezákonností v rumunském filmu. Film je mládeži přístupný

Představení pro děti

6. dubna **VĚTRNÝ MLÝN**
 Bulharský film, pátrání po tajemném pokladu

13. dubna O PTAČÍ VÍLE A STATEČNĚM PASTÝŘI
Barevná sovětská pohádka
20. dubna PATNÁCTILETÝ KAPITÁN
Sovětský film podle románu J. Verna
27. dubna PRUHOVANÁ PLAVBA
Sovětský film, veselá historka o tygrech

POŘADY KLUBU DŮCHODCŮ V DUBNU 1974

Začátek všech pořadů v 15 hodin

Středa 3. 4. — Literární přednáška ředitelky městské lidové knihovny J. Je-
senské. Klubovna, Náspy.

Středa 10. 4. — Výročí vyhlášení Košického vládního programu (1945). — Ba-
revný cestopisný film: Z Argentiny do Mexika. — Sál JKP — přízemí.

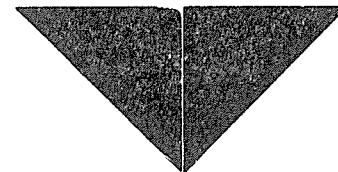
Středa 17. 4. — „Rok české hudby“: Koncert ze skladeb B. Smetany, Ant.
Dvořáka, Jos. Suka a O. Nedbala. Na housle hraje dr. Vlast. Hýbl a na klavír
učit. Hynek Vojanec. — Sál JKP — přízemí.

Středa 24. 4. — Pásmo k 104. výročí narozenin V. I. Lenina. — Barev. film,
veselohra. — Sál JKP — přízemí.

Čtvrtek 25. 4. — Zájezd do polesí střední lesnické školy technické, autobusy
od hot. Brno. Povede s. ing. Vojtěch Richtár, CSc., profesor SLŠT. Odjezd ve
14.45 hodin od hot. Brno.

Zájezd do divadla bude oznámen na vývěskách a měsíčních programech.

— ★ —

Tělovýchovná jednota Sigma Hranice, odbor ZTV pořádá dne 6. dubna 1974
v 17.30 hodin v sokolovně

TĚLOVÝCHOVNOU AKADEMII

na kterou vás srdečně zveme. Vystoupí zde všechny cvičící složky od těch
nejmenších — děti předškolního věku, které vám předvedou abecedu tělocviku
pro nejmenší

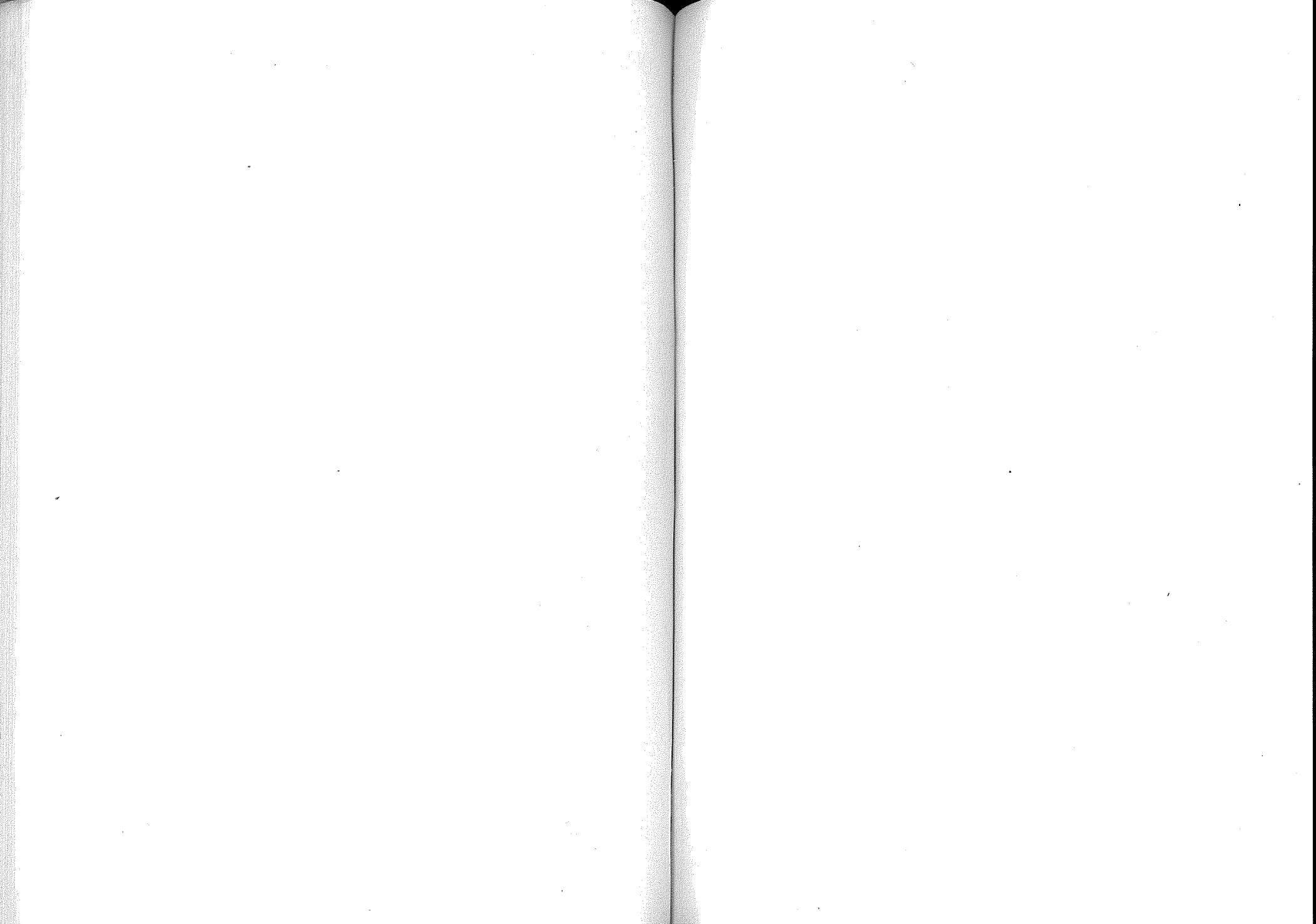
- mladší žáci a žačky nám zacvičí na nářadí, ukázkou cvičení při hudbě, zatan-
čí tance
- starší žačky a žáci se nenechají rovněž zahanbit a předvedou nám cvičení
na švédské bedně a koze
- mladší a starší gymnastky nás překvapí základní akrobacií na koberci
- ženy, které chodí pravidelně do cvičení nám předvedou jazzgymnastiku a
- muži a dorostenci zacvičí na nové vlašimské trampolíně.

Věříme, že náš program se bude líbit jak rodičům, kteří se jistě rádi přijdou
podívat na své děti, tak i ostatním návštěvníkům, a že svou účastí povzbudíte
naše cvičenky a cvičence.

Těšíme se na shledanou v sokolovně v Hranicích.

Olga Mertenová

Odpovědný redaktor: Eva Horáková, členové red. rady: prof. Ludvík Novotný,
Zdeňka Kosová, Oldřich Lukeš, reg. č. RM 49 — Cena 1 Kčs. — Změna pořadí
uvedených v kulturním kalendáři vyhrazena. — Kulturní kalendář města Hranic
vydává JKP Hranice. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc,
závod 11, třída Lidových milicí 3.